145070 - Duhâ namazının fazîleti

Soru

Duhâ namazının fazîleti hakkında gelen sahih hadisler nelerdir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Duhâ namazı, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yaptığı sâbit olan müekked bir sünnettir.

Nitekim Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunan hadiste o şöyle demiştir:

[كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي الضُّحَى أَرْبَعًا ، وَيَزِيدُ مَا شَاءَ اللَّهُ.] رواه مسلم

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Duhâ namazını dört rekât kılar ve bunu, Allah'ın dilediği kadar da artırırdı." (Müslim; hadis no: 1176)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, ashâbını Duhâ namazına teşvik ederdi. Nitekim bunun açıklaması hadislerde gelecektir.

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Duhâ namazı, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yaptığı sâbit olan ve ashâbını ona teşvik ettiği müekked bir sünnettir." ("Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Baz"; c: 11, s: 389)

Web sitemizde Duhâ namazının meşru oluşu ve kılınması en fazîletli olan vakit ile ilgili açıklama daha önce geçmişti.

Bu konuda (129956) ve (22389) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

İkincisi:

Duhâ namazının fazîleti hakkında Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den hadisler gelmiştir. Bu hadislerden bazıları şunlardır:

1. Ebu Zer'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

يُصْبِحُ عَلَى كُلِّ سُلَامَى مِنْ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ، فَكُلُّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ، وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ، وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ، وَيُجْزِئُ مِنْ ذَلِكَ رَكْعَتَانِ يَرْكَعُهُمَا مِنَ الضُّحَى. [رواه مسلم]

"Birinizin her bir eklemi (ve kemiği) için bir sadaka gerekir. Bu sebeple her tesbih sadakadır,her hamd sadakadır, her tehlil sadakadır, her tekbir sadakadır, iyiliği emretmek sadakadır, kötülükten sakındırmak sadakadır. Kulun kuşluk vakti kılacağı iki rekât namaz bütün bunların yerine geçer." (Müslim; hadis no: 1181)

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- hadisin şerh ederken şöyle demiştir:

"Bu hadis, Duhâ namazının fazîletinin büyüklüğüne, yerinin önemli olduğuna ve bu namazın iki rekât olarak da geçerli olduğuna bir delildir." (Nevevî; "Sahih-i Müslim Şerhi")

2. Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

أَوْصَانِي خَلِيلِي بِثَلَاثٍ لا أَدَعُهُنَّ حَتَّى أَمُوتَ: صَوْمِ ثَلاثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ، وَصَلاةِ الضُّحَى، وَنَوْمٍ عَلَى وِتْرٍ. [رواه البخاري ومسلم]

"Dostum Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ölünceye kadar onları bırakmamak üzere bana üç şeyi tavsiye etti:Her aydan üç gün oruç tutmak, Duhâ (kuşluk) namazı kılmak ve uyumadan önce vitir namazı kılmak." (Buhârî; hadis no: 1178. Müslim; hadis no: 721)

Ebu Derdâ'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

أَوْصَانِي حَبِيبِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِثَلَاثٍ لَنْ أَدَعَهُنَّ مَا عِشْتُ: بِصِيَامِ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ، وَصَلَاةِ الضُّحَى، وَبِأَنْ لَا أَنَامَ حَتَّى أُوتِرَ. [رواه مسلم]

"Sevgili Peygamberim -sallallahu aleyhi ve sellem-yaşadığım sürece şu üç şeyi bırakmamayı bana tavsiye etti:Her aydan üç gün oruç tutmak, Duhâ (kuşluk) namazı kılmak ve vitir namazını kılmadan uyumamak." (Müslim; hadis no: 1183)

Kurtubî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Ebu Derdâ ve Ebu Hureyre'ye -Allah ikisinden de râzı olsun- vasiyeti, Duhâ namazının fazîletine, sevabının çok ve müekkedolduğuna, bunun içindir Ebu Derdâ ve Ebu Hureyre'nin bu namazı devamlı kıldıklarına ve bu namazı bırakmadıklarına delâlet eder."("el-Müfhim limâ Eşkele min Telhîs Müslim")

3. Ebu Derdâ ve Ebu Zer'den -Allah her ikisinden de- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Allah -azze ve celle-'nin şöyle buyurduğunu haber vermiştir:

[ابْنَ آدَمَ! ارْكَعْ لِي مِنْ أَوَّلِ النَّهَارِ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ، أَكْفِكَ آخِرَهُ.] رواه الترمذي، وصححه الألباني

"Ey Âdem oğlu! Gündüzün ilk vaktinde benim için dört rekât namaz kılarsan, ben de senin işini ve ihtiyacını görür ve namazından sonra günün sonuna kadar hoşlanmadığın şeyleri senden uzak tutarım." (Tirmizî; hadis no: 437. Elbânî; hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.)

Safiyyurraman el-Mubârekpurî -Allah ona rahmet etsin- hadisi şerh ederken şöyle demiştir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in: 'Gündüzün ilk vaktinde..." sözünden murat edilen; Duhâ namazıdır,denildiği gibi, İşrak namazıdır da denilmiştir. Yine, sabah namazının sünneti ile farzıdır, denilmiştir. Zirâ sabah namazı, gündüzün ilk şer'î farzıdır.

(Safiyyurraman el-Mubârekporî) Dedim ki:

- Yazar (Tirmizî) ve Ebu Davud bu rekâtları, Duhâ namazına yorumlamışlardır.Bunun içindir ki Tirmizî ve Ebu Dâvud, bu hadisi "Duhâ Namazı Babı"ına dahil etmişlerdir.

et-Taybî hadisin şerhinde şöyle demiştir:

'Yani namazından o günün sonuna kadar sonra senin işini ve ihtiyacını görürüm ve hoşlanmadığın

şeyleri senden uzak tutarım.

Hadisin anlamı: "Günün ilk vaktinde bana ibâdet ederek zihnini temiz tut ki ben de günün sonunda senin ihtiyacını gidermiş olarak seni rahata kavuşturayım." ("Tuhfetu'l-Ahvezî"; c: 2, s: 478)

4. Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

لَا يُحَافِظُ عَلَى صَلَاةِ الضُّحَى إِلَّا أَوَّابٌ، وَهِيَ صَلَاةُ الْأَوَّابِينَ. [رواه ابن خزيمة، وحسنه الألباني في صحيح الترغيب والترهيب]

"Duhâ namazına ancak evvâb(Allah'a çokça tevbe edip yönelen) kimse devam eder. O (Duhâ namazı), Evvâbin(Allah'a yönelen kimselerin) namazıdır." (İbn-i Huzeyme rivâyet etmiş, Elbânî de "Sahih-i Terğîb ve Terhîb" (c: 1, s:164'de) hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.)

5. Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

مَنْ صَلَّى الْغَدَاةَ فِي جَمَاعَةٍ، ثُمَّ قَعَدَ يَذْكُرُ اللَّهَ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ، كَانَتْ لَهُ كَأَجْرِ حَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ، تَامَّةٍ، تَامَّةٍ، تَامَّةٍ. [رواه الترمذي، وحسنه الشيخ الألباني في صحيح سنن الترمذي]

"Bir kimse sabah namazını cemaatle kıldıktan sonra(mescitte) oturup güneş doğuncaya kadar zikir ile meşgul olursa, güneş doğduktan sonra da iki rekât (İşrak) namazı kılarsa, bir tam nâfile hac ve umre sevabına nâil olur, bir tam nâfile hac ve umre sevabına nâil olur bir tam nâfile hac ve umre sevabına nâil olur."(Tirmizî; hadis no: 586. Elbânî de Sahih-i Sünen-i Tirmizî'de hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.)

Safiyyurraman el-Mubârekpuî -Allah ona rahmet etsin- hadisi şerhederken şöyle demiştir:

"'...sonra da iki rekât namaz kılarsa,..." sözü, yani güneş doğduktan sonra iki rekât namaz kılarsa,..." anlamındadır.

et-Taybî hadisin şerhinde şöyle demiştir:

"Yani sonra kerâhet vakti çıkıncaya kadar güneş bir mızrak boyu yükseldikten sonra namaz kılarsa,..." anlamındadır. Bu namaza, İşrak namazı adı verilir ki, bu namaz, Duhâ namazının ilk kılınan vaktidir." ("Tuhfetu'l-Ahvezî"; c: 3, s: 158)

Allah Teâlâ en iyi bilendir.